

[Kaj Andresen.]

der Overgangsvanskeligheder med Nedlægelse af Mejerier, men disse Vanskeligheder er efterhaanden overvundet, og Afskrivningsbeløbene, som allerede nogle Steder er indbetalt, er andre Steder meget nær herved. Man taler om Monopoler, men jeg vil sige, at ved Monopoler under saa gennemgribende Kontrol som den, her bliver Tale om med de bestaaende Mejerier, er der næppe nogen Fare. Der vil derimod være en Fare i de bestaaende Monopoler, hvis Loven bringes til Ophør. Da er de uden offentlig Kontrol, og det vil være lettere for dem paa Grund af den skete Centralisering at føre en Prispolitik, der gaar ud over Forbrugerne; det vil jo næppe være i Overensstemmelse med de Bestræbelser, der gøres for at holde Priserne nede. De større Byers daglige Forsyning med tilstrækkelig og god Mælk er saa livsvigtig og forbindes med saa store Interesser af hygiejnisk og økonomisk Art, at man ikke kan overlade det til ukontrolleret privat Drift, og som ogsaa den højtærede Handelsminister gjorde opmærksom paa, søger man ikke alene herhjemme, men Verden over i Storbyerne en Samling af Mælken til Behandling og Fordeling paa store Virksomheder under offentlig Kontrol.

Det ærede Medlem Hr. Anker Lau siger, at Loven af 1940 blev til i en Panikstemning. Det kan dog næppe siges at være Tilfældet. Loven af 1940 var Resultatet af et indgaaende Kommissionsarbejde, der allerede begyndte i 1939, og Loven fandt jo almindelig Tilslutning her i det høje Ting.

Det ærede Medlem beklagede sig ogsaa over, at en Række Virksomheder maatte nedlægges. Ja, det var jo nødvendigt for at rationalisere og skaffe den billigere Pris, men disse Virksomheder fik jo dog en Erstatning, og flere af dem var, som jeg før har sagt, af en Kvalitet, som man næppe kunde være tjent med.

Det ærede Medlem Hr. Anker Lau vilde ikke ind paa den højtærede Handelsministers Statistik og Priser, men Tallene viser jo tydeligt den Besparelse, Forbrugerne har faaet i Mælkeprisen, og selv om det ærede Medlem mener, at denne Statistik ingen Betydning har, er jeg ikke i Tvivl om, at for de Forbrugere, der faar den Besparelse, der ligger deri, er Besparelsen en Realitet.

Det ærede Medlem er dog ikke helt utilbøjelig til at ville være med til Færdselsregler, en Kontrol paa visse Omraader. Det lader blot til, at den eneste Vej, det ærede Medlem ikke ønsker Færdselskontrol paa, er Mælkevejen. Mælkeordningen er netop Færdselsregler. Et saa vigtigt Omraade som

dette maa Samfundet, og Storbyerne især, være interesseret i at føre Kontrol med.

Under Hensyn til de overordentlig vidtrækkende Konsekvenser, som Vedtagelsen af det stillede Forslag vil føre med sig, og idet jeg i øvrigt henviser til den højtærede Handelsministers Redegørelse, maa jeg henstille, at vi i et Udvalg ser nærmere paa hele Forslaget.

Poul Claussen: Det var jo 30ernes Mælkemangel i Byerne og særlig vel nok i København, der for en meget væsentlig Del blev Baggrunden for Loven af August 1940. Loven var, som det er sagt gentagne Gange her, og hvad ogsaa er rigtigt, en ren Bemyndigelseslov for Handelsministeren, og den byggede ikke direkte paa Forslaget fra Mælkekommissionen af 1939, hvis Arbejde for øvrigt maa forekomme mig at være meget anerkendelsesværdigt og i Forhold til Emnets Karakter et meget hurtigt tilendebragt Arbejde. Dette har alligevel, selv om Loven er en Bemyndigelseslov, været af grundlæggende Betydning for Mælkeordningernes praktiske Gennemførelse paa Grundlag af Handelsministeriets Bekendtgørelser og Cirkulærer derom.

Ordningen af Detailsalget — Mælkens Behandling taler man ogsaa om i denne Forbindelse — blev ved disse Direktiver lagt i Kommunernes Hænder gennem særlige Mælkeudvalg, valgt af Kommunalbestyrelserne, og de Bemyndigelser, som blev givet disse Udvalg, var meget vidtgaaende. Man kan derfor næppe undres over, at de ud over Landet er blevet praktiseret højest forskelligt, alt efter som de paagældende Mælkeudvalg har fundet det foreneligt med deres særlige Opfattelse af Opgaven. Jeg tror imidlertid, at man retfærdigvis maa tilskrive de Mælkeordninger, der er blevet praktiseret, adskillige gunstige Virkninger, selv om det paa den anden Side er umuligt nu at bedømme den Udvikling, der vilde være foregaaet, hvis man ikke havde foretaget disse Indgreb i Handelen, og jeg vil paastaa, at Fremgangsmaaden, som man valgte i 1940, derigennem har vist sin Berettigelse. Jeg nærer ingen Tvivl om, at der i prismæssig Henseende, over for de private Forbrugere i hvert Fald, er opnaaet betydelige Fordele, selv om de har maattet kompenseres i nogen Grad ved en Overpris paa Fløden.

Jeg er i saa Henseende slet ikke enig med den højtærede Handelsminister, naar han mente at maatte gøre gældende, at der ikke havde været nogen egentlig Stigning i Flødeprisen. Jeg forstaar ikke, hvilken Beregningsmaade den højtærede Minister har